

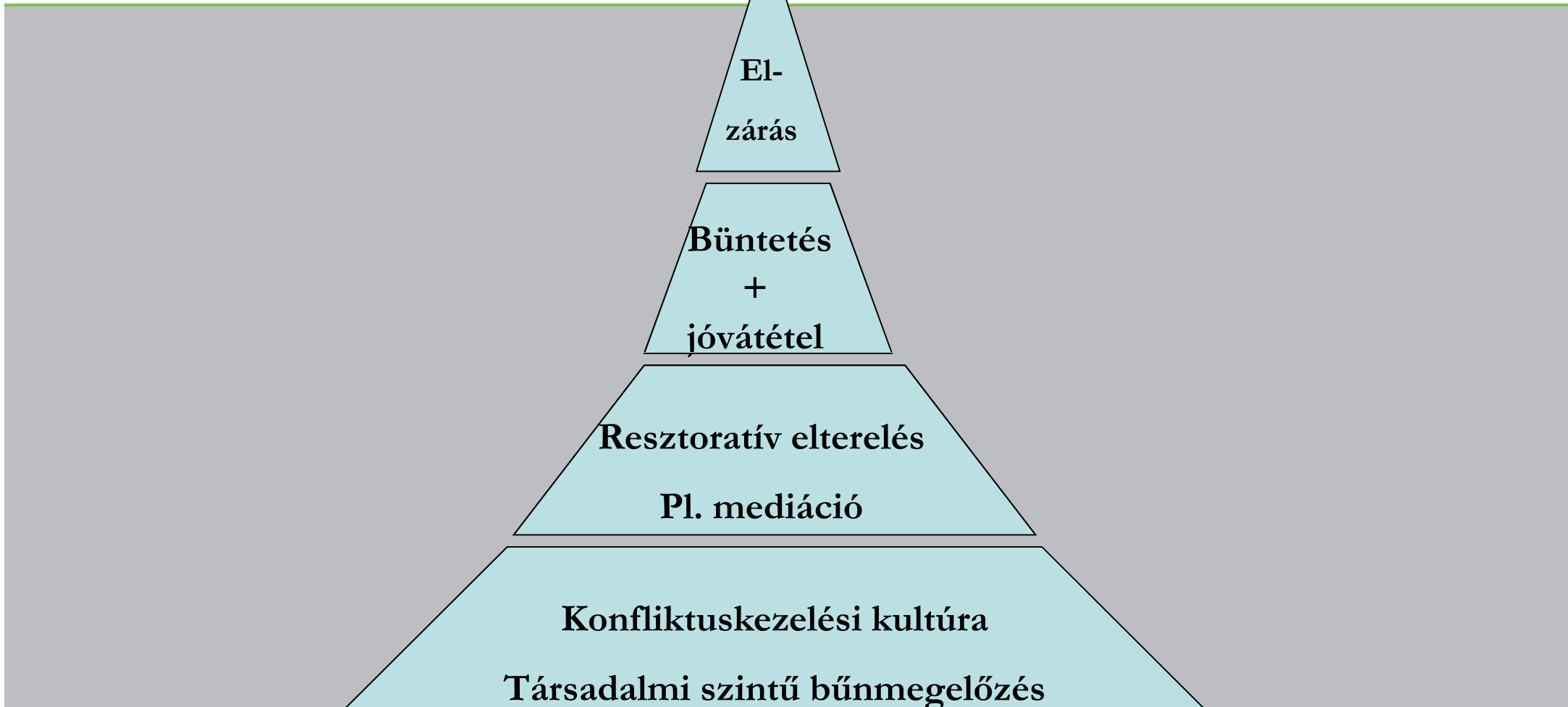
„Meglátni az embert”
Resztoratív gyakorlatok a büntetés-
végrehajtásban

Dr. Fellegi Borbála
Igazgató, Foresee Kutatócsoport
TETT Program Zárókonferencia
2012. 05. 31.

A resztoratív szemléletű megközelítés szerepe

a társadalomban

PROGRAM
ÁLDOZ
ÉS A TETTESEKÉRT

öktség
hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

AZ ERKÖLCSI GONDOLKODÁS SKÁLÁJA (Kohlberg)

„Amikor drogoztam, nem gondoltam rájuk. Magamra gondoltam. Nem gondoltam az emberekre, akiket kiraboltam, csak a boltokra gondoltam. Egyszerűen nem érdekelt. Megtörtént és kész. És megint. Pénzt kerestem. Kellett pénz, hogy ki tudjak jutni. Nem gondoltam az emberekre kint. Ők sose voltak a fejemben.”

“De most [...] szükségem van a feleségemre és a lányomra. De nekik inkább szegényként van rám szükségük, mint csak néha és akkor mindennel. Érted amit mondok? Annyira hosszú időbe telt, mire erre rájöttem.” *(30 éves, többszörösen visszaeső férfi)*

“Korábban nem érdekelt, visszajövök-e vagy sem, egyszerűen ez a életem része volt. Egy szakmai ártalom volt. Megtörtént néha. Ha megint ugyanannyit akartam keresni, vissza kellett jönnöm.”

“Már nem érdekel a pénz. Egyszerűen csak annyit akarok, amennyi kell, hogy eltartsam a családomat.”
(24 éves volt droghasználó, többszörös visszaeső férfi)

“De bármikor, amikor kiraboltam valakit, embert sosem bántottam. Egyszerűen csak kiraboltam őket és elvettem a pénzüket. Nekik sosem ártottam. Sosem erőszakoltam meg senkit. Sosem bántalmaztam senkit.”
(27 éves, rablásért elítélt férfi)

“Úgy éreztem, én voltam az áldozat. És egyébként nem is igazán volt áldozat. Ha valaki áldozat volt, az én voltam. Egy civil ruhás rendőr kapott el. Heroinfüggő voltam akkor. De nem vagyok dealer. Hoteleket raboltam ki, hogy meg tudjam venni a cuccot. Csak egy piti felhasználó voltam, érted?
(22 éves, drogárusításért elítélt férfi)

A lányom, a feleségem – egyáltalán nem örülnek, hogy itt látanak. És igazuk van. Ha innen kijutok, el kell nekik mondanom: „Nézzetek rám, többet nem megyek vissza a rács mögé!” Meg szeretném mutatni nekik, mit csináltam itt a börtönben. Meg akarom mutatni, hogy volt értelme ennek a [resztoratív] programnak.”

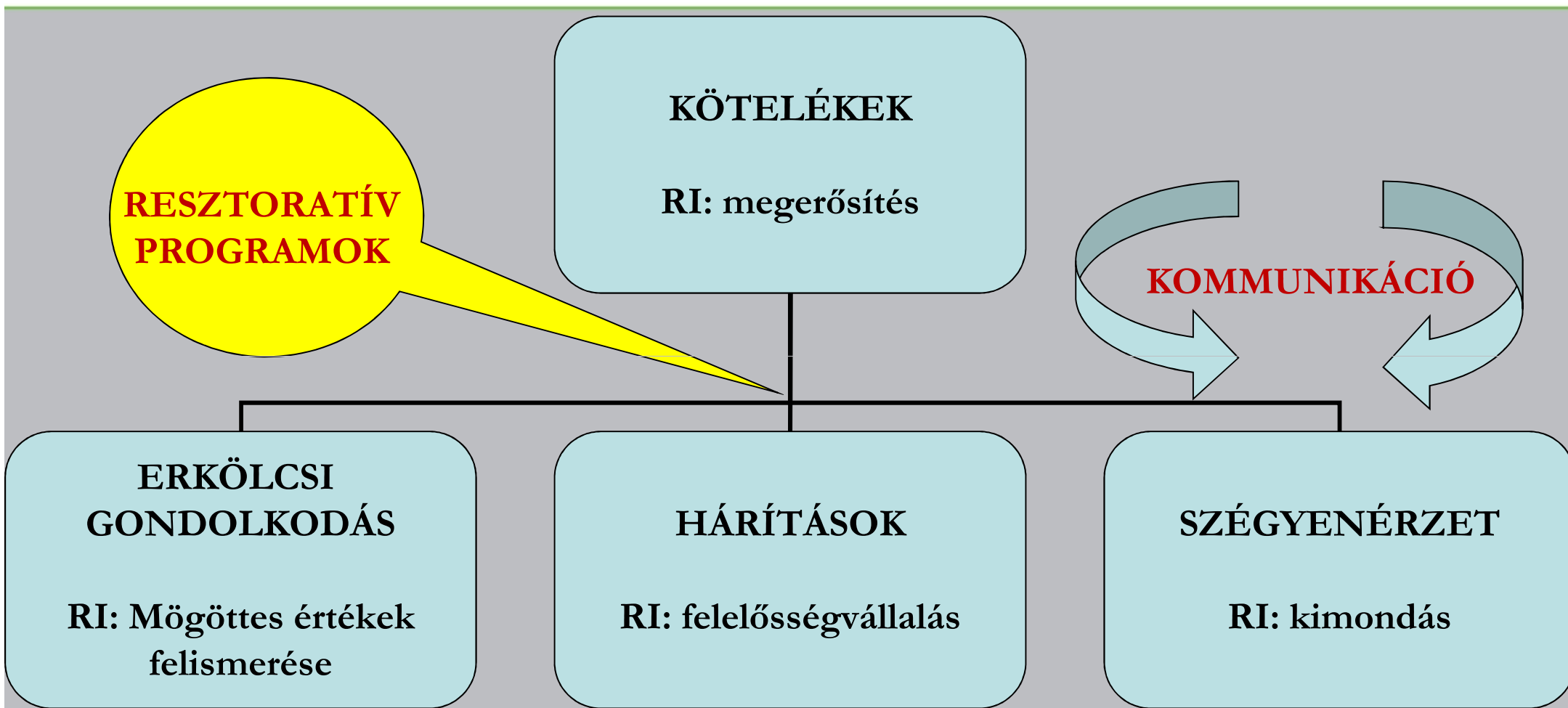
(30 éves, többszörösen visszaeső férfi, aki részt vett egy resztoratív programban)

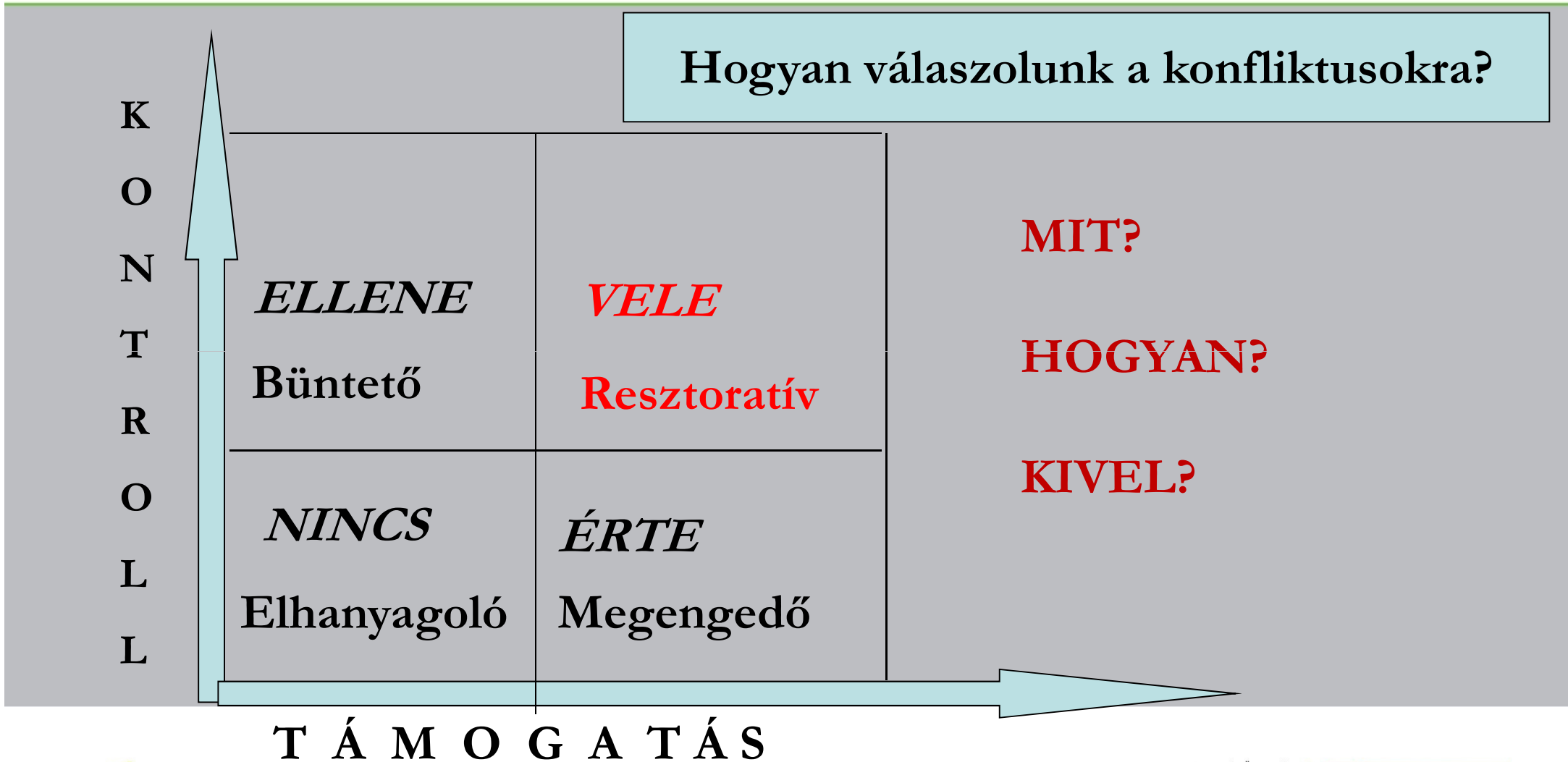
„A lányaim...ők tesznek erőssé.”

„Apám miatt nyúltam a drogokhoz...Nem akarom többé elveszíteni a családom.”

„A feleségem és lányaim ott vannak. Ez nem jó, hogy én nem vagyok velük. Ha szabadulok, kinn akarok maradni.”

„Azt hiszem a fiam miatt nem állnék vissza a drogokra...Fontos nekem. Ott akarok lenni neki.”

„A börtönben bizalomról beszélni..., hát, szerintem reménytelen. Itt tényleg, már elnézést, de egymás seggével szórakozunk valamilyen szinten.

Soha nem tudhatjuk, hogy ha valamit akár én, akár a fogvatartott elmond, azt ki hogyan, hol használja fel ellenem. Nem feltétlenül mernek úgy megnyílni egymás előtt a fogvatartottak sem. Itt őszinteség meg bizalom nagyon kevés van.”

(felnőtt elítélt)

„Róbert viselkedésében nagy változások történtek a konferencia és a büntetés-megszakítás óta. Mintha kicserélték volna! Mimika lett az arcán. Terveket sző: beadta a kérelmét a következő megszakításra, és fiával közös asztalos-vállalkozási ötletéről beszél. Azt is elárulta, hogy amikor korábban próbálkozott megszakítással, megígérte magának, hogy nem jön vissza. És most, hogy valóban sikerült, fel sem merült benne, hogy ne jöjjön vissza. A velem való kapcsolata is bizalmasabb lett. Nem a tárgyalóban, hanem a folyosón mondta el, hogy húsvétra is megszakítási kérelmet ad be.”

(Egy nevelő értékelése fogvatartottjáról egy családi döntéshozó csoport-konferenciát követően)

- Stabil **elvek** – adaptálható **technikák**
- **Szerepek** egyértelmű definiálása, körülhatárolása
- **Áldozati jóvátétel** esetén: külön feladatkör meghatározása
- **Zárkakonfliktusokban:** bv-s és külsős (civil) facilitátor párosa
- **Pártatlanság** és függetlenség
- Intézeti szintű **protokoll** a helyreállító szemléletű programokra: hova hogyan illeszkednek?

- **Függetlenítés** a büntető-jutalmazó eszközöktől
- Belső **fórumok**
- **Előkészítése**
- Konfliktusok kezelése csírájában és **minél hamarabb**
- **Tér és idő**
- **Támogatók**
- **Rendszerszintű folyamatok**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Dr. Fellegi Borbála
Igazgató, Foresee Kutatócsoport
borbala.fellegi@foresee.hu
www.foresee.hu

A MEREPS tanulmánykötet ingyenesen letölthető a
www.mereps.foresee.hu oldalról.